

# **Gmina Chmielnik**

**Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru  
zdegradowanego i obszaru  
rewitalizacji  
- projekt -**

przygotowana przez



---

ul. Petera Mansfelda 4  
60-855 Poznań  
tel. +48 61 665 78 00  
fax +48 61 665 78 09  
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48  
REGON: 300464078  
KRS: 0000270485  
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WSTĘP .....	6
1.1.	METODYKA .....	7
1.1.1.	CEL DIAGNOZY .....	7
1.1.2.	STRUKTURA DIAGNOZY .....	7
1.1.3.	PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY .....	8
1.1.3.1	PRZYJĘTA METODA DELIMITACJI OBSZARU .....	8
1.1.3.2	PRZYJĘTA METODA WYZNACZANIA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	11
1.1.3.3	PRZYJĘTA METODA WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO .....	12
1.2.	PODSTAWOWE POJĘCIA.....	13
2.	DIAGNOZA.....	16
2.1	KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	17
2.1.1	BEZROBOCIE .....	17
2.1.2	UBÓSTWO.....	22
2.1.2.1	ZASIŁEK STAŁY.....	24
2.1.2.2	ZASIŁEK OKRESOWY .....	25
2.1.2.3	ZASIŁEK CELOWY .....	26
2.1.2.4	POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA DZIECI.....	27
2.1.2.5	STRUMIEŃ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	27
2.1.3	ZJAWISKO PRZESTĘPCZOŚCI .....	29
2.1.4	PROBLEMY NISKIEGO POZIOMU EDUKACJI ORAZ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO.....	30
2.1.4.1	NISKI POZIOM EDUKACJI .....	30
2.1.4.2	POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO.....	31
2.1.5	PROBLEM NIETYSTARCZAJĄCEGO POZIOMU UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM.....	31
2.1.5.1	FREKWENCJA WYBORCZA .....	31
2.2	KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH - PODSUMOWANIE.....	33

2.3	NEGATYWNE ZJAWISKA INNE NIŻ SPOŁECZNE .....	35
2.3.1	NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE .....	36
2.3.1.1	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ .....	36
2.3.2	NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE .....	40
2.3.3	NEGATYWNE ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE .....	42
2.3.3.1	NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ LUB JEJ ZŁY STAN .....	42
2.3.3.2	BRAK DOSTĘPU DO PODSTAWOWYCH USŁUG LUB ICH NISKA JAKOŚĆ .....	42
2.3.3.3	NIEDOSTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ URBANISTYCZNYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ FUNKCJI .....	44
2.3.3.4	NIEDOBÓR LUB NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH.....	44
2.3.4	NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE .....	44
3.	WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI .....	46
3.1	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	47
3.2	WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI.....	48
3.3	PODSTAWOWE NASTĘPSTWA PRAWNE PRZYJĘCIA GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI .....	50
3.3.1	WYMIAR PODATKU LOKALNEGO.....	50
3.3.2	PRAWO BUDOWLANE .....	51
3.3.3	PRAWO PIERWOKUPU.....	52
	SPIS TABEL I RYSUNKÓW .....	53
3.1.	Załączniki .....	55

Niniejsza diagnoza została sporządzona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w szczególności z art. 4 ust 1, art. 8 ust 1, art. 9 oraz art. 10. Ustawy (Dz. U. RP z dnia 3 listopada 2015, poz. 1777).

# 1. WSTĘP



# 1.1. METODYKA

## 1.1.1. CEL DIAGNOZY

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji<sup>1</sup> (zwanej dalej Ustawą) niniejsza diagnoza rozpoczyna proces przygotowania i uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chmielnik na lata 2016-2025. Tryb uchwalania tego Programu wprowadza Ustawa – jest on obowiązkowy. Etapy, które się na niego składają to:

- Etap I – wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:
  - Diagnoza przestrzennego rozkładu wskazanych w Ustawie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, ekologicznych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych obejmująca teren całej gminy,
  - Wyznaczenie, na podstawie diagnozy, obszaru zdegradowanego, a następnie na jego części lub całości obszaru rewitalizacji (obszaru szczególnego natężenia kryzysu – o kluczowym znaczeniu dla przezwyciężenia kryzysu). Wyznaczenie tych obszarów następuje uchwałą Rady Miejskiej w Chmielniku na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Chmielnik, do którego załącznikiem jest diagnoza,
- Etap II – sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chmielnik na lata 2016-2025 dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Początek etapu wyznacza uchwała Rady Miejskiej o przystąpieniu do sporządzenia GPR, a koniec – uchwała o jego przyjęciu,
- Etap III – ewentualne przyjęcie uchwał będących aktami prawa miejscowego, które są następstwem przyjęcia programu rewitalizacji (np. o zmianie SUIKZP).

Celem niniejszej diagnozy jest zatem przeanalizowanie występujących negatywnych zjawisk wskazanych w Ustawie na terenie całej gminy Chmielnik oraz określenie ich rozkładu przestrzennego. Dzięki tym informacjom będzie można zidentyfikować obszar zdegradowany, a w jego ramach wyznaczyć obszar rewitalizacji.

## 1.1.2. STRUKTURA DIAGNOZY

W art. 9 Ustawy wskazany jest minimalny zakres danych, który należy koniecznie objąć diagnozą. W ten sposób Ustawa sugeruje strukturę diagnozy – przynajmniej w jej minimalnym zakresie. Struktura, która została zastosowana w niniejszym dokumencie obejmuje ten zakres,

---

<sup>1</sup> Źródło: Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. RP z dnia 3 listopada 2015, poz. 1777)

a ponadto zawiera rozszerzenia dla dokonania dokładniejszej oceny przestrzennego rozkładu poszczególnych negatywnych zjawisk. Struktura diagnozy przedstawia się w następujący sposób:

- Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności:
  - Bezrobocia,
  - Ubóstwa,
  - Przystępczości,
  - Niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
  - Niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,
- Diagnoza współwystępowania przestrzennego pozostałych negatywnych zjawisk:
  - Gospodarczych lub,
  - Środowiskowych lub,
  - Przestrzenno-funkcjonalnych lub,
  - Technicznych.

Struktura niniejszego dokumentu zawiera dwie główne części merytoryczne. Pierwsza to część poświęcona diagnozie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych a druga to część poświęcona diagnozie nakładania się na nie pozostałych negatywnych zjawisk.

### **1.1.3. PRZYJĘTA METODYKA DIAGNOZY**

Ustawa nie wskazuje konkretnej metody diagnostycznej, wobec tego metody takie należało przyjąć na podstawie przesłanek ogólnych, kierując się kryterium zobiektywizowania wyników. W szczególności należało rozstrzygnąć kwestię delimitacji obszaru (wyznaczenie granic obszarów na mapie) do analizy oraz warunków granicznych dla wytyczenia obszaru.

#### **1.1.3.1 PRZYJĘTA METODA DELIMITACJI OBSZARU**

Na wstępie następuje potrzeba podzielenia obszaru miasta i gminy Chmielnik na pola odniesienia, a więc dokonanie delimitacji obszaru na jednostki przestrzenne, w których będą prowadzone porównania. Pola odniesienia są kluczowym elementem diagnozy decydującym o samej możliwości jej opracowania oraz o jej czytelności i informacyjności. Wyróżnić można dwa zasadnicze podejścia do wstępnego podziału na jednostki przestrzenne:

- Podzielenie obszaru geometryczną siatką odniesienia (kwadratową, heksagonalną), jednak wymaga to po zarówno trudnej decyzji o wielkości pól jak i pracochłonnego



przypisania do każdego z nich konkretnych danych, ponieważ nie można skorzystać z zastanego podziału danych na jednostki.

- Wykorzystanie „naturalnego” podziału na jednostki pomocnicze (sołectwa) i podział Miasta na cztery obszary.

Należy więc rozstrzygnąć, czy rozkład przestrzenny poszczególnych problemów w gminie Chmielnik będzie analizowany w podziale na jednostki urbanistyczne, czy użyta zostanie metoda siatki geometrycznych pól odniesienia.

W odniesieniu do tego typu analiz najczęściej jako pola odniesienia jednostki pomocnicze – dzielnice i sołectwa, czasami dodatkowo dzielone na mniejsze elementy. Związane jest to z łatwiejszym dostępem do danych statystycznych.

Zdecydowano się pracować metodą wykorzystującą naturalny podział na sołectwa. Miasto Chmielnik nie ma sformalizowanego podziału na jednostki pomocnicze. Zaproponowano podział Miasta na cztery obszary. W tabeli 1 wymieniono listę ulic włączonych w każdy z obszarów.

Miejscowość Chmielnik, ze względu na jej wielkość, podzielono na cztery obszary. Taka decyzja jest kompromisem pozwalającym na prawidłową analizę zjawisk.

Tabela 1 Podział Miasta Chmielnik na obszary

LP.	PODZIAŁ MIASTA NA OBSZARY
1	<b>OBSZAR I</b>
	• 1 Maja
	• 13 Stycznia
	• Cicha
	• Dygasińskiego
	• Furmańska
	• Jana Pawła II
	• Kielecka
	• Kilińskiego
	• Konopnickiej
	• Kwiatowa
	• Lubańska
	• Mielczarskiego
	• Mrucza
	• Na Skarpie
	• Ogrodowa
	• Pierzchnicka
	• Plac Kościelny
	• Plac Kościuszki
	• Plac Targowy

	• Polna
	• Przemysłowa
	• Rynek
	• Sienkiewicza
	• Starobuska
	• Szkolna
	• Szydłowska
	• Kilińskiego
	• Witosa
	• Wolności
	• Wspólna
	• Żeromskiego
2	<b>OBSZAR II</b>
	• Osiedle 22 Lipca
3	<b>OBSZAR III</b>
	• Dojazdowa
	• Jasna
	• Pogodna
	• Słoneczna
4	<b>OBSZAR IV</b>
	• Akacyjowa
	• Aleja Zwycięstwa
	• Brzozowa
	• Bukowa
	• Dębowa
	• Grabowa
	• Jarzębinowa
	• Jaworowa
	• Jesionowa
	• Jodłowa
	• Kalinowa
	• Klonowa
	• Krótka
	• Leszczynowa
	• Leśna
	• Lipowa
	• Mickiewicza

Źródło: Opracowanie Urzędu Miasta i Gminy Chmielnik

Tabela 2 Podział gminy Chmielnik na jednostki pomocnicze i przyjęte do Diagnozy obszary (stan na 31.12.2015 r.)

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LUDNOŚĆ	POWIERZCHNIA [km <sup>2</sup> ]
<b>Chmielnik</b>		<b>8</b>	
1	Obszar I	2.082	
2	Obszar II	1.009	
3	Obszar III	346	
4	Obszar IV	463	
<b>Sołectwa</b>		<b>134</b>	
5	Borzykowa	298	
6	Celiny	388	
7	Chomentówek	168	
8	Ciecierze	85	
9	Grabowiec	328	
10	Holendry	80	
11	Jasień	184	

12	Kotlice	174
13	Lipy	132
14	Lubania	271
15	Łagiewniki	559
16	Ługi	234
17	Minostowice	179
18	Piotrkowice	598
19	Przededworze	809
20	Sędziejowice	365
21	Suchowola	544
22	Suliszów	142
23	Suskrajowice	143
24	Szyszczyce	274
25	Śladków Duży	425
26	Śladków Mały	579
27	Zrecze Chałupczańskie	179
28	Zrecze Duże	250
29	Zrecze Małe	283
SUMA		11.571

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

### 1.1.3.2 PRZYJĘTA METODA WYZNACZANIA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Ustawa nie definiuje, jaki dokładnie stan rzeczy można uznać za koncentrację negatywnych zjawisk społecznych. Z ogólnych wskazań nauk o polityce społecznej<sup>2</sup> wynika, między innymi to, że kluczowym elementem sieci problemów społecznych jest zjawisko ubóstwa. Z kolei jedną z jego głównych przyczyn jest bezrobocie. Wymienione w Ustawie w art. 9 ust 1 dalsze negatywne zjawiska społeczne (przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) uważa się za czynniki o mniejszym znaczeniu sprawczym. Należy z tego wywnioskować, że pięciu określonym w Ustawie grupom negatywnych zjawisk społecznych należy przypisać nie tylko miary liczbowe opisujące ich poziom ale także wagi liczbowe wskazujące na ich zróżnicowane znaczenie w tworzeniu problemów.

Ze względu na wagę poszczególnych czynników przyjęto następujące wagi dla wskaźników:

WSKAŹNIK UBÓSTWA – waga = 4

WSKAŹNIK BEZROBOCIA – waga = 2

WSKAŹNIK PRZESTĘPCZOŚCI – waga = 1

WSKAŹNIK NISKIEGO POZIOMU EDUKACJI I KAPITAŁU SPOŁECZNEGO – waga = 1

WSKAŹNIK NIEWYSTARCZAJĄCEGO POZIOMU UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM – waga = 1

<sup>2</sup> T. Panek, Wskaźniki ubóstwa w ujęciu wielowymiarowym, Wiadomości statystyczne nr 12, grudzień 2009, W. Okrasa, G. Gudaszewski, Metropolizacja i kształcenie wyższe jako czynniki zróżnicowania dobrostanu społeczności lokalnych: wstępna dekompozycja nierówności

Wzór użyty do diagnozowania wygląda następująco

STOPIEŃ DEGRADACJI = 4\*WSKAŹNIK UBÓSTWA+2\*WSKAŹNIK BEZROBOCIA+1\*WSKAŹNIK PRZESTĘPCZOŚCI+ 1\*WSKAŹNIK NISKIEGO POZIOMU EDUKACJI I KAPITAŁU SPOŁECZNEGO+ 1\*WSKAŹNIK NIEWYSTARCZAJĄCEGO POZIOMU UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

Ze względu na stosunkowo niewielką liczbę porównywanych obszarów – 29 (sołectw i „obszarów”) dla wyliczenia wskaźników cząstkowych posłużono się analizą kwartyłową jako poprawną dla tak małych liczebnie zbiorów danych o różnych rozkładach. Ponadto przyjęto skalowanie wartości wskaźników cząstkowych przed zastosowaniem wzoru użytego do diagnozowania. Pełen arkusz kalkulacyjny zawierający omówione wyliczenia jest załącznikiem do niniejszej diagnozy. Użyte w arkuszu oznaczenie przy analizach kwartyłowych: „-” pierwszy kwartyl, „N” drugi kwartyl. „+” trzeci kwartyl.

### **1.1.3.3 PRZYJĘTA METODA WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO**

Po wyznaczeniu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych należy nałóżyc na dany obszar pozostałe negatywne zjawiska społeczne, które definiuje Ustawa:

- Negatywne zjawiska gospodarcze można diagnozować poprzez ocenę:
  - Stopnia przedsiębiorczości,
  - Kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- Negatywne zjawiska środowiskowe można diagnozować na podstawie oceny:
  - Standardów jakości środowiska,
  - Obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców gminy oraz stanu środowiska,
- Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne można diagnozować poprzez analizę:
  - Wyposażenia obszarów w infrastrukturę techniczną i społeczną,
  - Stanu technicznego wyżej wymienionej infrastruktury,
  - Dostępu dla mieszkańców do podstawowych usług i jakości tych usług,
  - Dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
  - Poziomu obsługi komunikacyjnej,
  - Jakości terenów publicznych,
- Negatywne zjawiska techniczne można diagnozować poprzez ocenę:
  - Stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym mieszkaniowych,

- Rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

We wszystkich czterech zakresach, z uwagi na słabość danych statystycznych (bądź ich brak) głównym materiałem diagnostycznym będą dane obserwacyjne z badań w terenie oraz informacje przekazane przez Urząd Miasta i Gminy Chmielnik.

## **1.2. PODSTAWOWE POJĘCIA**

W niniejszym dokumencie pojawia się wiele specjalistycznych terminów, które wymagają zdefiniowania:

- Bezrobocie faktyczne – zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia,
- Bezrobocie rejestrowane – pod tym pojęciem, zgodnie z definicją prezentowaną przez Główny Urząd Statystyczny, kryją się osoby, które nie są zatrudnione i nie wykonują innej pracy zarobkowej, jednocześnie zdolne do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin (gotowość do ½ etatu dotyczy osób niepełnosprawnych). Bezrobotny zarejestrowany nie uczęszcza do szkoły, jest w wieku od 18 do 60 r. życia (kobiety) lub 65 r. życia (w przypadku mężczyzn), nie ma emerytury ani renty, nie jest posiadaczem nieruchomości rolnej (powyżej 2 ha), a także nie prowadzi firmy. Jest to formalny stan wpisania kogoś do rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy. Bezrobocie rejestrowane nie oddaje w pełni rzeczywistego poziomu bezrobocia w danym regionie, ponieważ uzyskane wyniki nieco go zaniżają (wynika to m.in. z tego, że nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują to w odpowiednim urzędzie lub w ogóle się nie rejestrują).
- Delimitacja – wyznaczenie granic obszarów, dla których będzie prowadzona analiza,
- Kapitał społeczny – mianem kapitału społecznego określa się wartość, na którą składają się wzajemne relacje społeczne oraz zaufanie jednostek, przy pomocy których możliwe jest pomnażanie osiągniętych korzyści. Jest to termin wynikający z nauk socjologicznych oraz ekonomicznych. Składają się na niego między innymi jakość stosunków panujących między członkami społeczności, ich wzajemne relacje, stosunki oraz efekty synergii.

- Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych – wyznaczony uchwałą Rady Miejskiej,
- Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic,
- Rewitalizacja – to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji,
- Ubóstwo – zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny, jest to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:
  - głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (kryterium dochodowe),
  - głęboka deprivacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (kryterium wydatkowe).
- Wykluczenie społeczne – wykluczenie z udziału w życiu społecznym jednostek, grup społecznych w stosunku do ich otoczenia społecznego. Jest rozumiane jako niemożliwość bycia uczestnikiem ważnych społecznie aspektów życia społecznego, jak

gospodarcze, polityczne czy kulturowe. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.

## 2. DIAGNOZA





## 2.1 KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych – zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy – obejmuje w szczególności kwestie bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

### 2.1.1 BEZROBOCIE

Podstawowym parametrem charakteryzującym zjawiska kryzysowe w obrębie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, a więc – proporcja liczby bezrobotnych do liczby osób aktywnych ekonomicznie (czyli – zsumowanych liczb bezrobotnych i pracujących). Drugi, zdecydowanie rzadziej spotykany sposób wyliczania stopy bezrobocia jest relacją liczby osób bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym, tj. do liczby osób w granicach wiekowych określających w danym kraju wiek produkcyjny – jest to tzw. wskaźnik bezrobocia. Stopa bezrobocia obliczona tym sposobem jest zawsze niższa, bo liczebność ludności w wieku produkcyjnym jest zawsze większa od liczebności ludności aktywnej ekonomicznie.

Tabela 3 Bezrobotni gminy Chmielnik z podziałem na obszary (stan na 31.12.2015 r.)

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH 2015	LUDNOŚĆ	STOSUNEK LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH DO LICZBY MIESZKAŃCÓW OBSZARU
<b>Chmielnik</b>				
1	Obszar I	134	2.082	6,43%
2	Obszar II	47	1.009	4,65%
3	Obszar III	15	346	4,34%
4	Obszar IV	18	463	3,88%
<b>Sołectwa</b>				
5	Borzykowa	27	298	9,06%
6	Celiny	20	388	5,15%
7	Chomentówek	5	168	2,98%
8	Ciecierze	4	85	4,71%
9	Grabowiec	19	328	5,79%
10	Holendry	4	80	5,00%
11	Jasień	15	184	8,15%
12	Kotlice	12	174	6,89%
13	Lipy	11	132	8,33%
14	Lubania	24	271	8,86%
15	Łagiewniki	28	559	5,01%
16	Ługi	14	234	5,98%
17	Minostowice	18	179	10,06%
18	Piotrkowice	40	598	6,69%
19	Przededworze	61	809	7,54%
20	Sędziejowice	32	365	8,76%
21	Suchowola	20	544	3,67%
22	Suliszów	5	142	3,52%

23	Suskrajowice	7	143	4,38%
24	Szyszczyce	12	274	4,38%
25	Śladków Duży	43	425	10,12%
26	Śladków Mały	35	579	6,04%
27	Zrecze Chałupczańskie	12	179	6,70%
28	Zrecze Duże	19	250	7,60%
29	Zrecze Małe	18	283	6,36%
SUMA		700	11.571	6,05%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Jak widać największa liczba osób zamieszkuje w obszarze I i II oraz w sołectwach Przededworze, Piotrkowice, Sędziejowice, Śladków Duży i Śladków Mały. Jednak jeśli spojrzymy na stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby mieszkańców obszaru to sytuacja najmniej korzystnie przedstawia się w sołectwach Borzykowa, Jasień, Lubania, Minostowice, Sędziejowice i Śladków Duży. Jak wspomniano do analizy wykorzystana jest metoda kwartylowa, która uwzględni niesymetryczny rozkład danych o bezrobociu.

Tabela 4 Wskaźnik bezrobocia w gminie Chmielnik z podziałem na obszary (stan na 31.12.2015 r.)

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH 2015	LICZBA OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	WSKAŹNIK BEZROBOCIA
<b>Chmielnik</b>				
1	Obszar I	134	1.429	9,38%
2	Obszar II	47	605	7,77%
3	Obszar III	15	260	5,76%
4	Obszar IV	18	317	5,67%
<b>Sołectwa</b>				
5	Borzykowa	27	204	13,23%
6	Celiny	20	249	8,03%
7	Chomentówek	5	113	4,42%
8	Ciecierze	4	50	8,00%
9	Grabowiec	19	223	8,52%
10	Holendry	4	49	8,16%
11	Jasień	15	133	11,28%
12	Kotlice	12	111	10,81%
13	Lipy	11	74	14,86%
14	Lubania	24	175	13,71%
15	Łagiewniki	28	393	7,12%
16	Ługi	14	154	9,09%
17	Minostowice	18	122	14,75%
18	Piotrkowice	40	415	9,63%
19	Przededworze	61	551	11,07%
20	Sędziejowice	32	243	13,17%
21	Suchowola	20	347	5,76%
22	Suliszów	5	76	6,58%
23	Suskrajowice	7	96	7,29%
24	Szyszczyce	12	183	6,56%
25	Śladków Duży	43	281	15,30%
26	Śladków Mały	35	385	9,09%
27	Zrecze Chałupczańskie	12	116	10,34%
28	Zrecze Duże	19	159	11,95%
29	Zrecze Małe	18	190	9,47%
SUMA		700	7.703	9,09%

Z tabeli 4 wynika, że na obszarze miasta najwyższy wskaźnik bezrobocia notuje się w obszarze I Miasta. Jest on wyższy od średniej dla całej gminy. Z kolei na obszarach wiejskich najmniej korzystnie sytuacja przedstawia się w sołectwach Borzykowa, Lipy, Lubania, Minostowice, Sędziejowice, i Zrecze Duże.

Tabela 5 Wskaźnik bezrobocia w mieście Chmielnik z podziałem na ulice (stan na 31.12.2015 r.)

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH 2015	LUDNOŚĆ	LICZBA OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	WSKAŹNIK BEZROBOCIA
<b>Chmielnik</b>					
1	<b>Obszar I</b>	<b>134</b>	<b>2.082</b>	<b>1.429</b>	<b>9,38%</b>
	• 1 Maja	6	86	62	9,68%
	• 13 Stycznia	9	104	63	14,29%
	• Cicha	9	57	47	19,15%
	• Dygasińskiego	9	214	153	5,88%
	• Furmańska	9	95	69	13,04%
	• Jana Pawła II	2	26	16	12,50%
	• Kielecka	5	160	107	4,67%
	• Kilińskiego	3	44	24	12,50%
	• Konopnickiej	4	53	35	11,43%
	• Lubańska	1	15	9	11,11%
	• Mielczarskiego	5	29	20	25,00%
	• Mrucza	10	229	173	5,78%
	• Na Skarpie	3	31	22	13,64%
	• Ogrodowa	0	6	4	0,00%
	• Pierzchnicka	2	27	17	11,76%
	• Plac Kościelny	1	20	13	7,69%
	• Plac Kościuszki	7	55	38	18,42%
	• Plac Targowy	3	49	34	8,82%
	• Polna	6	139	95	6,31%
	• Przemysłowa	0	3	1	0,00%
	• Rynek	12	173	110	10,91%
	• Sienkiewicza	2	61	44	4,54%
	• Starobuska	2	22	14	14,29%
	• Szkolna	0	58	39	0,00%
	• Szydłowska	7	96	63	11,11%
	• Kilińskiego	0	1	1	0,00%
	• Witosa	3	78	52	5,77%
	• Wolności	8	74	51	15,69%
	• Wspólna	5	40	30	16,67%
	• Żeromskiego	1	37	23	4,34%
2	<b>Obszar II</b>	<b>47</b>	<b>1.009</b>	<b>605</b>	<b>7,77%</b>
	• Osiedle 22 Lipca	47	1.009	605	7,77%
3	<b>Obszar III</b>	<b>15</b>	<b>346</b>	<b>260</b>	<b>5,76%</b>
	• Dojazdowa	5	162	123	4,07%
	• Jasna	0	28	21	0,00%
	• Pogodna	4	57	40	10,00%
	• Słoneczna	6	99	76	7,89%
4	<b>Obszar IV</b>	<b>18</b>	<b>463</b>	<b>317</b>	<b>5,67%</b>
	• Akacyjowa	0	20	13	0,00%
	• Aleja Zwycięstwa	3	28	22	13,64%

	• Brzozowa	0	11	7	0,00%
	• Bukowa	1	10	9	11,11%
	• Dębowa	1	16	11	9,09%
	• Grabowa	0	7	5	0,00%
	• Jarzębinowa	0	8	6	0,00%
	• Jaworowa	0	8	5	0,00%
	• Jesionowa	1	60	44	2,27%
	• Jodłowa	1	4	3	33,33%
	• Kalinowa	0	12	5	0,00%
	• Klonowa	3	42	31	9,68%
	• Krótka	1	7	5	20,00%
	• Leszczynowa	0	3	2	0,00%
	• Leśna	3	78	53	5,66%
	• Lipowa	0	21	14	0,00%
	• Mickiewicza	3	128	81	3,70%
SUMA			3.900	2.761	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik, Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach, analiza Remedis SA

W obrębie Obszaru I największy problem ze zjawiskiem bezrobocia kształtuje się w rejonach ulic: 13 stycznia, Cichej, Mielczarskiego, Placu Kościuszki, Wolności i Wspólnej.

Uważa się, że wielkością krytyczną jest nie tyle bezrobocie ogółem, co bezrobocie długotrwałe, które trafniej oddaje przestrzenne rozmieszczenie problemów deprivacji zatrudnienia.

Tabela 6 Długotrwałe bezrobotni gminy Chmielnik z podziałem na obszary (stan na 31.12.2015 r.)

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH 2015 (A)	LUDNOŚĆ (B)	LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM (C)	A/B	WSKAŹNIK BEZROBOCIA DŁUGOTRWALEGO (A/C)
<b>Chmielnik</b>						
1	Obszar I	81	2.082	1.429	3,89%	5,67%
2	Obszar II	27	1.009	605	2,67%	4,46%
3	Obszar III	8	346	260	2,31%	3,08%
4	Obszar IV	13	463	317	2,80%	4,10%
<b>Sołectwa</b>						
5	Borzykowa	15	298	204	5,03%	7,35%
6	Celiny	9	388	249	2,32%	3,61%
7	Chomentówek	2	168	113	1,19%	1,77%
8	Ciecierze	3	85	50	3,53%	6,00%
9	Grabowiec	7	328	223	2,13%	3,14%
10	Holendry	2	80	49	2,50%	4,08%
11	Jasień	12	184	133	6,52%	9,02%
12	Kotlice	9	174	111	5,17%	5,17%
13	Lipy	9	132	74	6,82%	12,16%
14	Lubania	18	271	175	6,64%	10,29%
15	Łągiewniki	13	559	393	2,33%	3,31%
16	Ługi	6	234	154	2,56%	3,90%
17	Minostowice	12	179	122	6,70%	9,84%
18	Piotrkowice	23	598	415	3,84%	5,54%
19	Przededworze	43	809	551	5,32%	7,80%
20	Sędziejowice	19	365	243	5,21%	7,82%
21	Suchowola	14	544	347	2,57%	4,03%
22	Suliszów	3	142	76	2,11%	3,95%

23	Suskrajowice	5	143	96	3,50%	5,21%
24	Szyszczyce	3	274	183	1,09%	1,64%
25	Śladków Duży	31	425	281	7,29%	11,03%
26	Śladków Mały	22	579	385	3,80%	5,71%
27	Zrecze Chałupczańskie	9	179	116	5,03%	7,76%
28	Zrecze Duże	11	250	159	4,40%	6,92%
29	Zrecze Małe	10	283	190	3,53%	5,26%
SUMA		425	11.571	7.703	3,67%	5,51%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

W Chmielniku największa koncentracja bezrobocia długotrwałego dotyczy I obszaru Miasta. Na pozostałym obszarze gminy problem ten w największym stopniu obejmuje sołectwa Lipy, Lubania i Śladków Duży.

Tabela 7 Wskaźnik bezrobocia długotrwałego w mieście Chmielnik z podziałem na obszary (stan na 31.12.2015 r.)

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH 2015	LUĐNOŚĆ	LICZBA OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	WSKAŹNIK BEZROBOCIA
<b>Chmielnik</b>					
1	<b>Obszar I</b>	<b>81</b>	<b>2.082</b>	<b>1.429</b>	<b>5,67%</b>
	• 1 Maja	5	86	62	8,06%
	• 13 Stycznia	5	104	63	7,94%
	• Cicha	4	57	47	8,51%
	• Dygasińskiego	4	214	153	2,61%
	• Furmańska	7	95	69	10,14%
	• Jana Pawła II	2	26	16	12,50%
	• Kielecka	3	160	107	2,80%
	• Kilińskiego	2	44	24	8,33%
	• Konopnickiej	4	53	35	11,43%
	• Lubańska	1	15	9	11,11%
	• Mielczarskiego	3	29	20	15,00%
	• Mrucza	6	229	173	3,47%
	• Na Skarpie	2	31	22	9,09%
	• Ogrodowa	0	6	4	0,00%
	• Pierzchnicka	1	27	17	5,88%
	• Plac Kościelny	0	20	13	0,00%
	• Plac Kościuszki	4	55	38	10,53%
	• Plac Targowy	3	49	34	8,82%
	• Polna	3	139	95	3,16%
	• Przemysłowa	0	3	1	0,00%
	• Rynek	7	173	110	6,36%
	• Sienkiewicza	1	61	44	2,27%
	• Starobuska	2	22	14	14,28%
	• Szkolna	0	58	39	0,00%
	• Szydłowska	4	96	63	6,35%
	• Kilińskiego	0	1	1	0,00%
	• Witosa	0	78	52	0,00%
	• Wolności	2	74	51	3,92%
	• Wspólna	5	40	30	16,67%
	• Żeromskiego	1	37	23	4,35%
2	<b>Obszar II</b>	<b>27</b>	<b>1.009</b>	<b>605</b>	<b>4,46%</b>
	• Osiedle 22 Lipca	27	1.009	605	4,46%

3	<b>Obszar III</b>	<b>8</b>	<b>346</b>	<b>260</b>	<b>3,08%</b>
	• Dojazdowa	3	162	123	2,43%
	• Jasna	0	28	21	0,00%
	• Pogodna	2	57	40	5,00%
	• Słoneczna	3	99	76	3,95%
4	<b>Obszar IV</b>	<b>13</b>	<b>463</b>	<b>317</b>	<b>4,10%</b>
	• Akacyjowa	0	20	13	0,00%
	• Aleja Zwycięstwa	2	28	22	9,09%
	• Brzozowa	0	11	7	0,00%
	• Bukowa	1	10	9	11,11%
	• Dębowa	2	16	11	18,18%
	• Grabowa	0	7	5	0,00%
	• Jarzębinowa	0	8	6	0,00%
	• Jaworowa	0	8	5	0,00%
	• Jesionowa	0	60	44	0,00%
	• Jodłowa	0	4	3	0,00%
	• Kalinowa	0	12	5	0,00%
	• Klonowa	2	42	31	6,45%
	• Krótka	1	7	5	20,00%
	• Leszczynowa	0	3	2	0,00%
	• Leśna	2	78	53	3,77%
	• Lipowa	0	21	14	0,00%
	• Mickiewicza	3	128	81	3,70%
	SUMA	129	3.900	2.761	4,67%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik, Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach, analiza Remedis SA

Na obszarze I problemy mieszkańców związane z bezrobociem długotrwałym koncentrują się w rejonach ulic: Wspólna, Starobuska, Plac Kościuszki, Rynek, Furmańska i Mielczarskiego

## 2.1.2 UBÓSTWO

W przypadku zjawiska ubóstwa posilkowano się skalą korzystania na danych obszarach ze środowiskowej pomocy społecznej, w szczególności przez osoby będące poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 8 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA (2015 r.)	LUDNOŚĆ (2015 r.)	STOSUNEK LICZBY OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA DO LICZBY MIESZKAŃCÓW DANEGO OBSZARU
<b>Chmielnik</b>				
1	Obszar I	96	2.082	4,60%
2	Obszar II	16	1.009	1,59%
3	Obszar III	14	346	4,05%
4	Obszar IV	13	463	2,82%
<b>Sołectwa</b>				
5	Borzykowa	48	298	16,11%
6	Celiny	20	388	5,15%
7	Chomentówek	4	168	2,38%
8	Ciecierze	0	85	0,00%

9	Grabowiec	5	328	1,52%
10	Holendry	0	80	0,00%
11	Jasień	13	184	7,07%
12	Kotlice	24	174	13,79%
13	Lipy	12	132	9,09%
14	Lubania	11	271	4,06%
15	Łagiewniki	30	559	5,37%
16	Ługi	36	234	15,38%
17	Minostowice	6	179	3,35%
18	Piotrkowice	46	598	7,69%
19	Przededworze	18	809	2,22%
20	Sędziejowice	18	365	4,93%
21	Suchowola	36	544	6,62%
22	Suliszów	0	142	0,00%
23	Suskrajowice	19	143	13,29%
24	Szyszczyce	15	274	5,47%
25	Śladków Duży	13	425	3,06%
26	Śladków Mały	11	579	1,90%
27	Zrecze Chałupczańskie	25	179	13,97%
28	Zrecze Duże	41	250	16,40%
29	Zrecze Małe	23	283	8,13%
SUMA		613	11.571	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Z danych zaprezentowanych w tabeli 8 wynika, że najwięcej osób korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej w I obszarze Miasta. Stosunek liczby osób korzystających z pomocy do ogólnej liczby osób w danym obszarze najmniej korzystnie prezentuje się w sołectwie Zrecze Duże i sołectwie Borzykowa.

Kolejnym kryterium diagnostycznym ubóstwa w gminie Chmielnik jest natężenie korzystania z zasiłków pomocy społecznej uwarunkowanych kryterium dochodowym. Kryterium to od 1 października 2015 r. wynosi dla osoby samotnie gospodarującej – 634 zł, a dla osoby w rodzinie – w wysokości 514 zł. Warto zaznaczyć, że kryteria dochodowe obowiązujące w chwili sporządzania tej diagnozy są bliskie poziomowi minimum egzystencji, które dla 2013 r. zostało wyliczone przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na – odpowiednio – 541,91 zł dla osoby samotnej i 455,90 zł na osobę w gospodarstwie dwuosobowym (dwóch osób dorosłych)<sup>3</sup>. Wg tego samego opracowania dla wszystkich innych typów rodzin minimum egzystencji jest wyższe, niż oficjalne kryterium dochodowe. A więc skalę korzystania na danym obszarze ze środowiskowej pomocy społecznej, w szczególności przez osoby będące poniżej kryterium dochodowego, można uważać za trafną miarę skrajnego ubóstwa w tym obszarze.

<sup>3</sup> Źródło: „Poziom i struktura zmodyfikowanego minimum egzystencji w 2013 r. (na podstawie danych średniorocznych)”, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa, 28 marca 2014 r., Tabela 1, s. 2

## 2.1.2.1 ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały jest świadczeniem pieniężnym pomocy społecznej, które przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz – pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Tabela 9 Osoby korzystające z zasiłków stałych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW STAŁYCH (2015 r.)	LUDNOŚĆ (2015 r.)	STOSUNEK LICZBY OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW STAŁYCH DO LICZBY MIESZKAŃCÓW DANEGO OBSZARU
<b>Chmielnik</b>				
1	Obszar I	54	2.082	2,59%
2	Obszar II	1	1.009	0,10%
3	Obszar III	3	346	0,86%
4	Obszar IV	12	463	2,59%
<b>Sołectwa</b>				
5	Borzykowa	4	298	1,34%
6	Celiny	11	388	2,83%
7	Chomentówek	1	168	0,59%
8	Ciecierze	1	85	1,18%
9	Grabowiec	1	328	0,30%
10	Holendry	0	80	0,00%
11	Jasień	1	184	0,54%
12	Kotlice	1	174	0,57%
13	Lipy	0	132	0,00%
14	Lubania	9	271	3,32%
15	Łagiewniki	24	559	4,29%
16	Ługi	2	234	0,85%
17	Minostowice	3	179	1,68%
18	Piotrkowice	15	598	2,51%
19	Przededworze	10	809	1,24%
20	Sędziejowice	7	365	1,92%
21	Suchowola	3	544	0,55%
22	Suliszów	0	142	0,00%
23	Suskrajowice	0	143	0,00%
24	Szyszczyce	2	274	0,73%
25	Śladków Duży	7	425	1,65%
26	Śladków Mały	3	579	0,52%
27	Zrecze Chałupczańskie	2	179	1,12%
28	Zrecze Duże	7	250	2,80%
29	Zrecze Małe	7	283	2,47%
SUMA		191	11.571	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Jak widać, w gminie występują dość wyraźne koncentracje przestrzenne pobierania zasiłku stałego. Szczególnie wyróżniają się sołectwa: Łagiewniki i Lubania a także obszar I w Chmielniku.



## 2.1.2.2 ZASIŁEK OKRESOWY

Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym pomocy społecznej, które przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobie samotnie gospodarującej albo rodzinie, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek okresowy ustala się w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, a w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Tabela 10 Osoby korzystające z zasiłków okresowych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW OKRESOWYCH (2015 r.)	LUDNOŚĆ (2015 r.)	STOSUNEK LICZBY OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW OKRESOWYCH DO LICZBY MIESZKAŃCÓW DANEGO OBSZARU
	<b>Chmielnik</b>	<b>41</b>	<b>3.900</b>	<b>1,05%</b>
1	Obszar I		2.082	
2	Obszar II		1.009	
3	Obszar III		346	
4	Obszar IV		463	
<b>Sołectwa</b>				
5	Borzykowa	2	298	0,67%
6	Celiny	3	388	0,77%
7	Chomentówek	0	168	0,00%
8	Ciecierze	0	85	0,00%
9	Grabowiec	2	328	0,61%
10	Holendry	0	80	0,00%
11	Jasień	1	184	0,54%
12	Kotlice	1	174	0,57%
13	Lipy	2	132	1,51%
14	Lubania	1	271	0,37%
15	Łągiewniki	7	559	1,25%
16	Ługi	3	234	1,28%
17	Minostowice	2	179	1,18%
18	Piotrkowice	9	598	1,51%
19	Przededworze	6	809	0,74%
20	Sędziejowice	6	365	1,64%
21	Suchowola	5	544	0,92%
22	Suliszów	0	142	0,00%
23	Suskrajowice	1	143	0,69%
24	Szyszczyce	0	274	0,00%
25	Śladków Duży	6	425	1,41%
26	Śladków Mały	0	579	0,00%
27	Zrecze Chałupczańskie	2	179	1,18%
28	Zrecze Duże	5	250	2,00%
29	Zrecze Małe	5	283	1,77%
SUMA		110	11.571	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Także w przypadku tego zasiłku widoczne są koncentracje miejsc jego pobierania. Zasadniczo potwierdzają się wszystkie obszary problemowe zidentyfikowane przy zasiłku stałym, przy czym ze względu na brak danych w rozbiciu na ulice/obszary przyjęto, że problem dotyczy całego Chmielnika.

### 2.1.2.3 ZASIŁEK CELOWY

Zasiłek celowy to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Tabela 11 Osoby korzystające z zasiłków celowych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW CELOWYCH (2015 r.)	LUDNOŚĆ (2015 r.)	STOSUNEK LICZBY OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW CELOWYCH DO LICZBY MIESZKAŃCÓW DANEGO OBSZARU
	<b>Chmielnik</b>	<b>121</b>	<b>3.900</b>	<b>3,10%</b>
1	Obszar I		2.082	
2	Obszar II		1.009	
3	Obszar III		346	
4	Obszar IV		463	
<b>Sołectwa</b>				
5	Borzykowa	8	298	2,68%
6	Celiny	5	388	1,29%
7	Chomentówek	0	168	0,00%
8	Ciecierze	1	85	1,18%
9	Grabowiec	5	328	1,52%
10	Holendry	0	80	0,00%
11	Jasień	6	184	3,26%
12	Kotlice	5	174	2,87%
13	Lipy	4	132	3,03%
14	Lubania	10	271	3,69%
15	Łagiewniki	21	559	3,75%
16	Ługi	1	234	0,43%
17	Minostowice	2	179	1,12%
18	Piotrkowice	14	598	2,34%
19	Przededworze	13	809	1,61%
20	Sędziejowice	14	365	3,84%
21	Suchowola	12	544	2,21%
22	Suliszów	0	142	0,00%
23	Suskrajowice	3	143	2,10%
24	Szyszczyce	4	274	1,46%
25	Śladków Duży	12	425	2,82%
26	Śladków Mały	3	579	0,51%
27	Zrecze Chałupczańskie	10	179	5,58%
28	Zrecze Duże	8	250	3,20%
29	Zrecze Małe	9	283	3,18%
SUMA		301	11.571	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Obserwacja rozkładu przestrzennego miejsc pobierania zasiłku celowego potwierdzają wszystkie dotychczas zidentyfikowane obszary koncentracji problemów, przy czym podobnie jak w przypadku danych dotyczących zasiłku okresowego. Brak szczegółowych danych spowodował wpisanie wartości dla Miasta dla wszystkich obszarów.

#### 2.1.2.4 POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA DZIECI

Zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy, wynikającym z ustawy o pomocy społecznej. W gminie Chmielnik program dożywiania dzieci i młodzieży w 2015 r. objął 644 dzieci i młodzieży w szkołach oraz 127 wychowanków w przedszkolach.

Rozkład wg szkół i przedszkoli do których uczęszczają dzieci korzystających z dożywiania przedstawia tabela 12.

Tabela 12 Liczba dzieci korzystających z dożywiania w gminie Chmielnik w 2015 r.

PLACÓWKA	LICZBA DZIECI I UCZNIÓW KORZYSTAJĄCA Z PROGRAMU DOŻYWIANIA				LICZBA DZIECI I UCZNIÓW W 2015 r. (B)	A/B
	2012	2013	2014	2015 (A)		
Przedszkole w Chmielniku (+ filia w Suchowoli)	70	78	77	109	137	79,56%
Przedszkole w Piotrkowicach	35	23	18	18	18	100,00%
Gimnazjum i SP w Chmielniku (+ filie w Lubani, Śladkowie Małym, Zreczu Dużym)	430	420	530	540	1.009	53,52%
SP w Piotrkowicach	49	53	53	50	134	37,71%
Szkoła Podstawowa w Chmielniku filia w Suchowoli	76	88	90	54	54	100,00%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik, Program Rozwoju Oświaty w gminie Chmielnik na lata 2016-2020

Ze względu na brak możliwości odniesienia danych w zakresie dożywiania dzieci do przyjętego wstępnego podziału na potrzeby analizy dane te nie znajdują zastosowania w wyznaczaniu obszaru zdegradowanego.

#### 2.1.2.5 STRUMIEŃ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Warto spojrzeć na rozkład terytorialny zasiłków poprzez całkowitą liczbę bezwzględną obrazującą zsumowaną (umowną) liczbę osób w rodzinach otrzymujących świadczenia w danym obszarze. Wskaźnik ten nazywamy całkowitym strumieniem świadczeń. Warto pamiętać, że strumień świadczeń w tym ujęciu, to nie faktyczna ilość osób w rodzinach, ale wielkość umowna, ponieważ rodzina otrzymująca więcej niż jedno świadczenie będzie uwzględniona we wskaźniku więcej niż jeden raz. Służy to świadomemu wychwyceniu sytuacji,

gdy w danej rodzinie koncentruje się więcej problemów, uzasadniających przyznanie kilku świadczeń.

Tabela 13 Strumień świadczeń socjalnych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	ZSUMOWANA LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCA ZE ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH (STRUMIEŃ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH)	LICZBA MIESZKAŃCÓW	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW
	Chmielnik	371	3.900	9,51
1	Obszar I (tylko ubóstwo i zasiłek stały)	150	2.082	7,20
2	Obszar II (tylko ubóstwo i zasiłek stały)	17	1.009	1,68
3	Obszar III (tylko ubóstwo i zasiłek stały)	17	346	4,91
4	Obszar IV (tylko ubóstwo i zasiłek stały)	25	463	5,39
<b>Sołectwa</b>				
5	Borzykowa	62	298	20,81
6	Celiny	39	388	10,05
7	Chomentówek	5	168	2,98
8	Ciecierze	2	85	2,35
9	Grabowiec	13	328	3,96
10	Holendry	0	80	0,00
11	Jasień	21	184	11,41
12	Kotlice	31	174	17,82
13	Lipy	18	132	13,64
14	Lubania	31	271	11,44
15	Łagiewniki	82	559	14,67
16	Ługi	52	234	22,22
17	Minostowice	13	179	7,26
18	Piotrkowice	84	598	14,05
19	Przededworze	47	809	5,81
20	Sędziejowice	45	365	12,33
21	Suchowola	56	544	10,30
22	Suliszów	0	142	0,00
23	Suskrajowice	23	143	16,08
24	Szyszczyce	21	274	7,66
25	Śladków Duży	38	425	8,94
26	Śladków Mały	17	579	2,94
27	Zrecze Chałupczańskie	39	179	21,79
28	Zrecze Duże	61	250	24,40
29	Zrecze Małe	44	283	15,55
SUMA			11.571	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik, Analiza Remedis SA

Wskaźnik strumienia świadczeń jest oparty na sumie bezwzględnych ilości osób w rodzinach otrzymujących zasiłki, nie uwzględnia więc różnicowania zagęszczenia ludności i jest prawdopodobne, że siłą rzeczy będzie wychodził wyższy tam, gdzie po prostu zagęszczenie populacji jest większe. Dlatego też uzupełniono go wskaźnikiem przeliczonym na 100 osób. Potwierdza on kluczowe obszary koncentracji zjawiska ubóstwa.

### 2.1.3 ZJAWISKO PRZESTĘPCZOŚCI

Problemy przestępczości są istotną składową degradacji obszaru i obniżania jakości życia mieszkańców. Zostały one zdiagnozowane dzięki danym uzyskanym z Komisariatu Policji w Morawicy.

Tabela 14 Przestępstwa popełnione w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA PRZESTĘPSTW	KRADZIEŻE	WŁAMANIA	USZKODZENIA MIENIA	ROZBOJE	BÓJKI
1	Chmielnik	54	8	2	0	1	3
2	Borzykowa	1	0	0	0	0	1
3	Celiny	7	1	1	0	0	0
4	Chomentówek	2	0	1	0	0	0
5	Ciecierze	4	0	0	0	0	0
6	Grabowiec	4	1	0	0	0	1
7	Holendry	1	0	0	0	0	1
8	Jasień	0	0	0	0	0	0
9	Kotlice	1	0	0	0	0	0
10	Lipy	0	0	0	0	0	0
11	Lubania	0	0	0	0	0	0
12	Łagiewniki	2	0	0	0	0	0
13	Ługi	0	0	0	0	0	0
14	Minostowice	1	0	0	0	0	0
15	Piotrkowice	6	0	0	0	0	0
16	Przededworze	5	0	0	0	0	0
17	Sędziejowice	5	0	1	1	0	0
18	Suchowola	0	0	0	0	0	0
19	Suliszów	0	0	0	0	0	0
20	Suskrajowice	0	0	0	0	0	0
21	Szyszczyce	0	0	0	0	0	0
22	Śladków Duży	7	3	0	0	0	0
23	Śladków Mały	4	0	1	0	0	0
24	Zrecze Chałupczańskie	1	1	0	0	0	0
25	Zrecze Duże	3	1	0	0	0	0
26	Zrecze Małe	9	3	1	0	0	0

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Dane prezentowane w tabeli 14 pokazują niewielkie zagrożenie przestępczością. Nigdzie na terenie Miasta i Gminy nie występuje stan zagrożenia. Oceny Policji potwierdzają, że najwięcej przestępstw występuje na terenie Starego Miasta. Jest to oczywiste, biorąc pod uwagę, że tu właśnie koncentruje się życie społeczne.

## 2.1.4 PROBLEMY NISKIEGO POZIOMU EDUKACJI ORAZ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

### 2.1.4.1 NISKI POZIOM EDUKACJI

Poddano analizie dwa poziomy edukacji powszechnej: szkoły podstawowe i gimnazjalne, ponieważ tylko tych poziomów dotyczy rejonizacja, a więc da się dla nich wyciągnąć wnioski przestrzenne. Placówki oświatowe znajdujące się na terenie gminy Chmielnik to:

- Samorządowe Przedszkole w Chmielniku z Filią w Suchowoli,
- Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku z filiami w Lubani, Suchowoli, Śladkowie Małym i Zreczu Dużym,
- Zespół Placówek Oświatowych w Piotrkowicach.
- Gimnazjum im. gen. Kazimierza Tańskiego w Chmielniku,

Wyniki edukacyjne dla szkół podstawowych przeanalizowano na poziomie placówek, więc wynik – pomimo rejonizacji – tylko pośrednio można odnosić do konkretnych terenów w mieście. Przedstawiono rozkład wyników sprawdzianu szóstoklasisty z języka polskiego, obcego oraz matematyki (dwa ostatnie przedmioty można uważać za kluczowe dla kompetencji wartościowych na współczesnym rynku pracy).

Tabela 15 Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych szkołach w gminie Chmielnik w 2016 r.

PLACÓWKA	ŚREDNI WYNIK Z MATEMATYKI	ŚREDNI WYNIK Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO	ŚREDNI WYNIK Z JĘZYKA POLSKIEGO
SP w Chmielniku	46%	62%	63%
Filia w Lubani			
Filia w Suchowoli			
Filia w Śladkowie Małym			
Filia w Zreczu Dużym			
SP w Piotrkowicach			
Województwo	53%	69%	71%
Kraj	54%	71%	71%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Wyniki edukacyjne dla szkoły gimnazjalnej przeanalizowano na podstawie wyników egzaminów gimnazjalnych w 2015 r.

Tabela 16 Wyniki egzaminów gimnazjalnych w gminie Chmielnik w 2015 r.

PLACÓWKA	ŚREDNI WYNIK						
	HISTORIA/WOS	JĘZYK POLSKI	MATEMATYKA	PRZEDMIOTY PRZYRODNICZE	JĘZYK ANGIELSKI (PP)	JĘZYK ANGIELSKI (PR)	JĘZYK NIEMIECKI (PP)
Gimnazjum w Chmielniku	62,6%	61,8%	51,8%	49,7%	61,3%	41,3%	75,0%
Województwo	63%	61%	47%	49%	64%	44%	57%
Kraj	64%	62%	48%	50%	67%	48%	56%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Zdiagnozowane tu zróżnicowanie nie może być podstawą oceny pracy poszczególnych szkół. Potraktowano je wyłącznie jako pośrednie wskazanie, że poszczególne szkoły pracują w środowiskach, o zróżnicowanym poziomie wyzwań edukacyjnych. Wywiady z pedagogami potwierdzają przypuszczenie, że czynnikiem najsilniej różnicującym wyniki uczniów poszczególnych szkół może okazać się zróżnicowany poziom wsparcia edukacyjnego otrzymywanego przez uczniów w domu rodzinnym. Chodzi tu zarówno o pomoc bezpośrednią w nauce czy możliwość opłacenia korepetycji, jak i bardziej pośrednie wsparcie w postaci dostarczania wzorców i wspierania aspiracji. Ponadto podział na obwody szkolne w żaden sposób nie przekłada się na przyjęte zasady delimitacji obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego. Z tego powodu informacje dotyczące poziomu edukacji nie są wiarygodnym miernikiem sytuacji społecznej w Mieście i Gminie.

#### **2.1.4.2 POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO**

Kapitał społeczny to sieć istniejących w danej grupie społecznych relacji zaufania, lojalności i solidarności, tworząca warunki do faktycznego współdziałania jednostek we wspólnym interesie i rozwijania pomiędzy tymi jednostkami realnych kooperacji o różnych celach. Celem tej części diagnozy jest zbadanie, czy w jakichś obszarach nie występują problemy związane z siecią pozytywnych relacji społecznych, będących podstawą współpracy. W analizie wzięto pod uwagę takie miary jak:

- Aktywność w procedurach demokratycznych:
  - Frekwencja wyborcza,
  - Uczestnictwo w lokalnych procedurach partycypacyjnych np. w budżecie obywatelskim

Oba te obszary są jednak równocześnie miarami poziomu uczestnictwa w życiu publicznym, z tego powodu przeanalizowano je w kolejnym rozdziale. Przedstawione dalej wnioski dotyczą zarówno kapitału społecznego, jak i uczestnictwa w życiu publicznym.

#### **2.1.5 PROBLEM NIEWYSTARCZAJĄCEGO POZIOMU UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM**

Za miary deficytu uczestnictwa w życiu publicznym przyjęto tu przede wszystkim: poziom korzystania z czynnego prawa wyborczego wyrażony frekwencją wyborczą.

##### **2.1.5.1 FREKWENCJA WYBORCZA**

Ze względu na ukształtowanie obwodów głosowania dość trudno jest wnioskować o faktycznym terytorialnym zróżnicowaniu zaangażowania obywatelskiego. W bardzo rozległych terytorialnie obwodach peryferyjnych dotarcie do komisji wyborczej jest po prostu fizycznie znacznie trudniejsze. Niższa frekwencja w nich nie musi oznaczać braku zaangażowania w życie publiczne.

Tabela 17 Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej w 2015 r.

LP.	SIEDZIBA OKW	LICZBA UPRAWNIONYCH	LICZBA WYDANYCH KART	FREKWENCJA	PROCENT WAŻNYCH GŁOSÓW
1	Gimnazjum im. gen. K. Tańskiego w Chmielniku, ul. Szkolna 7	1.545	828	53,59%	97,83%
2	Biblioteka Publiczna w Chmielniku, ul. Wspólna 13	1.625	875	53,85%	97,71%
3	Szkoła Podstawowa im. S. Żeromskiego w Chmielniku, ul. Szkolna 7	1.593	639	40,11%	97,50%
4	Świetlica w Kotlicach, Kotlice 24	504	227	45,04%	94,71%
5	Szkoła Podstawowa im. S. Żeromskiego w Chmielniku, filia w Lubaniu, Lubania 12	586	193	32,94%	95,85%
6	Szkoła Podstawowa im. S. Żeromskiego w Chmielniku, filia w Suchowoli, Suchowola 102	607	270	44,48%	91,48%
7	Szkoła Podstawowa im. S. Żeromskiego w Chmielniku, filia w Zreczu Dużym, Zrecze Duże 22	561	186	33,16%	94,09%
8	Świetlica w Sędziejowicach Sędziejowice 36	796	304	38,19%	97,37%
9	Filia Biblioteczna w Piotrkowicach, Piotrkowice, Rynek 7	1.306	683	52,30%	97,36%
10	Szpital Powiatowy w Chmielniku, ul. Kielecka 1-3	44	7	15,91%	100,00%
11	Dom Pomocy Społecznej w Łągiewnikach, Łągiewniki 73	127	33	25,98%	93,94%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

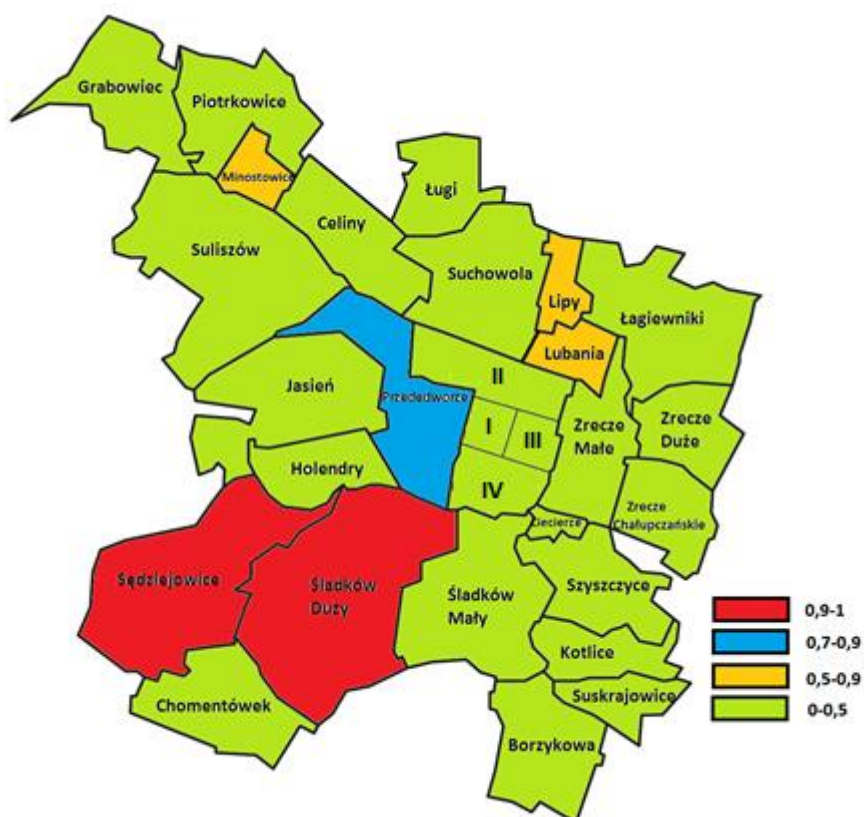


Ze względu na brak wskaźników pozwalających na ocenę podczas prac nad diagnozą obszaru zdegradowanego/ rewitalizowanego dla Miasta i Gminy Chmielnik postanowiono pominąć czynnik uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

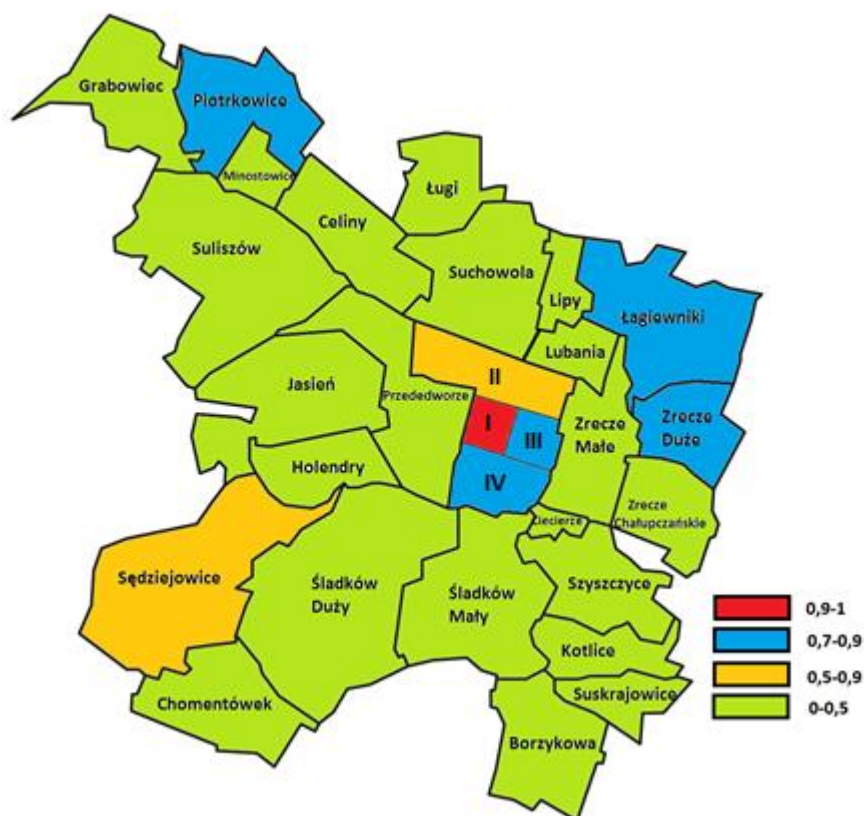
## 2.2 KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH - PODSUMOWANIE

Zgodnie z przyjętą metodyką poszczególne dane dotyczące problemów społecznych zebrano i poddano analizie. Jak wspomniano, pełen arkusz kalkulacyjny zawierający analizę jest załącznikiem do niniejszego opracowania. Poniżej zaprezentowano zagregowane dane dla wskaźników problemów społecznych użytych w niniejszej diagnozie.

Pierwsza mapka prezentuje rozkład bezrobocia w Mieście i Gminie Chmielnik. Warto zwrócić uwagę, że mapki mają charakter czysto poglądowy. Większość obszaru poszczególnych sołectw nie jest zurbanizowana, dodatkowo graficzna prezentacja podziału Miasta Chmielnik jest całkowicie umowna i służy tylko celom prezentacyjnym. Realna, graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji zostanie przedstawiona, zgodnie z ustawą, na mapie w skali 1:5.000.



Rysunek 1 Rozkład wyskalowanego, zagregowanego wskaźnika bezrobocia w Gminie Chmielnik



Rysunek 2 Rozkład wyskalowanego, zagregowanego wskaźnika ubóstwa w Gminie Chmielnik. Pozostałe wymienione w Ustawie negatywne zjawiska społeczne (przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), mające znacznie mniejszą wagę i tym samym mały wpływ na wynik końcowy analizy służącej diagnozie, tych danych nie użyto do wyznaczenia obszarów występowania problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Chmielnik.

Tabela 18 Wynik analizy wskazujące obszar występowania problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Chmielnik.

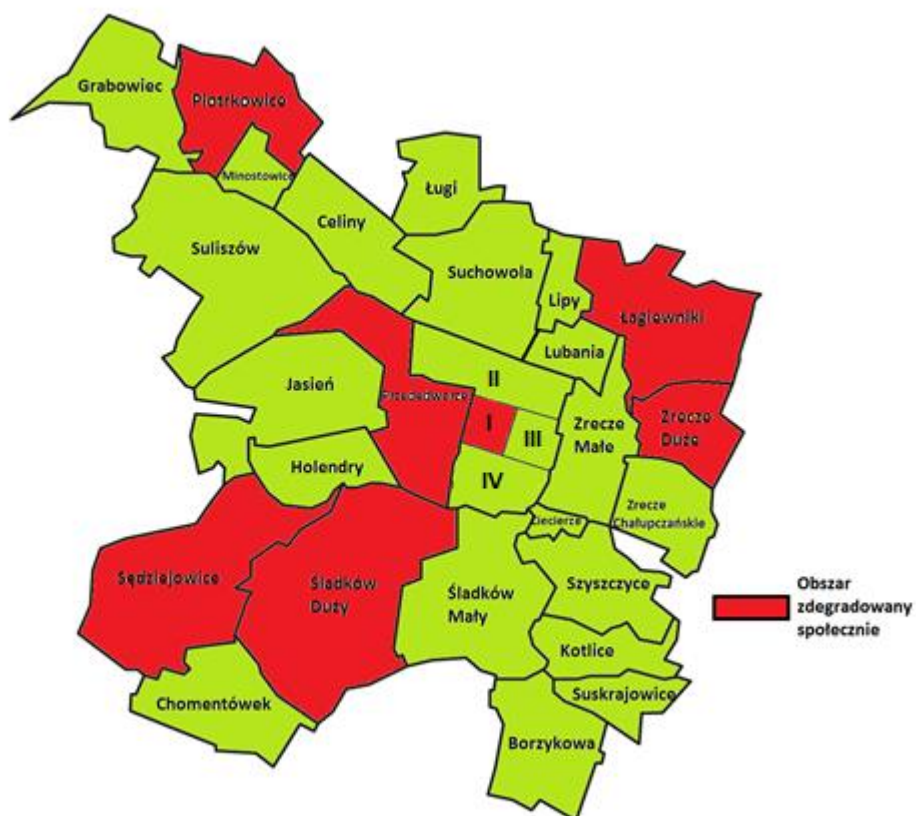
LP.	OBSZAR/SOŁĘCTWO	STOPIEŃ DEGRADACJI OBSZRÓW WG WZORU	ANALIZA
1	Obszar I	4,3	+
2	Obszar II	2,8	N
3	Obszar III	2,5	N
4	Obszar IV	2,8	N
5	Borzykowa	1,4	N
6	Celiny	1	N
7	Chomentówek	0	-
8	Ciecierze	0	-
9	Grabowiec	0	-
10	Holendry	0	-
11	Jasień	1,7	N
12	Kotlice	0,9	N
13	Lipy	2,2	N
14	Lubania	3,1	N
15	Łągiwniki	3,4	+

16	Ługi	1	N
17	Minostowice	1,2	N
18	Piotrkowice	3,8	+
19	Przededworze	3,1	+
20	Sędziejowice	2	+
21	Suchowola	1	N
22	Suliszów	0	-
23	Suskrajowice	0,5	N
24	Szyszczyce	0	-
25	Śladków Duży	3,5	+
26	Śladków Mały	0,8	N
27	Zrecze Chałupczańskie	1,4	N
28	Zrecze Duże	2,9	+
29	Zrecze Małe	0,5	N

Źródło: Analiza Remedis SA

Użyte oznaczenia „-” pierwszy kwartyl, „N” drugi kwartyl. „+” trzeci kwartyl

Zaprezentowane w tabeli 18 wyniki analizy wskazują obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Poniżej zaprezentowano na mapie ten obszar.



Rysunek 3 Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych

## 2.3 NEGATYWNE ZJAWISKA INNE NIŻ SPOŁECZNE

Ustawa w art. 9 ust. 1 wskazuje iż obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (które omówiono dotychczas), można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

### **2.3.1 NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE**

Zapis ustawy zwraca uwagę w szczególności na dwa rodzaje negatywnych zjawisk gospodarczych: **niski stopień przedsiębiorczości**, oraz **słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw**. W odniesieniu do obu zjawisk należy brać pod uwagę, że sama statystyka nie daje pełnej informacji o faktycznym stanie lokalnej gospodarki. Toteż w obu aspektach statystyka będzie uzupełniona danymi zebranymi w innym trybie, przede wszystkim materiałem z obserwacji w terenie.

#### **2.3.1.1 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ**

Potencjał przedsiębiorczości to nie tylko potencjał istniejących podmiotów gospodarczych, ale też potencjał postawy przedsiębiorczej wśród mieszkańców, a więc gotowość do podejmowania aktywności z własnej inicjatywy. Ilość przedsiębiorstw jest pośrednim wskaźnikiem stanu przedsiębiorczości. Natomiast potencjał postawy przedsiębiorczej można pośrednio wywnioskować z dynamiki rejestrowania nowych firm.

Tabela 19 Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2015

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH			LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM			LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM		
	MIASTO	TERENY WIESKIE	OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIESKIE	OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIESKIE	OGÓŁEM
2015	392	357	749	22	6	28	369	350	719
2014	396	363	759	22	11	33	374	352	726
2013	395	360	755	23	11	34	372	349	721
2012	404	356	760	23	11	36	379	345	724
2011	395	331	726	23	11	34	372	320	692
2010	395	339	734	23	11	34	372	328	700

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych w gminie Chmielnik w ostatnich latach spada.

Tabela 20 Podmioty gospodarcze z podziałem na obszary

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH						DYNAMIKA ZMIAN				
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
	<b>Miasto</b>	<b>395</b>	<b>395</b>	<b>404</b>	<b>395</b>	<b>396</b>	<b>392</b>	<b>0</b>	<b>+9</b>	<b>-9</b>	<b>+1</b>	<b>-4</b>
1	Obszar I											
2	Obszar II											
3	Obszar III											
4	Obszar IV											
	<b>Tereny wiejskie</b>	<b>339</b>	<b>331</b>	<b>356</b>	<b>360</b>	<b>363</b>	<b>357</b>	<b>-8</b>	<b>+25</b>	<b>+4</b>	<b>+3</b>	<b>-6</b>
5	Borzykowa	10	10	10	10	10	13	0	0	0	0	+3
6	Celiny	23	25	27	23	24	23	+2	+2	-4	+1	-1
7	Chomentówek	7	7	7	7	7	6	0	0	0	0	-1
8	Ciecierze	2	4	4	4	4	4	+2	0	0	0	0
9	Grabowiec	13	10	12	11	15	13	-3	+2	-1	+4	-2
10	Holendry	3	2	3	3	3	3	-1	+1	0	0	0
11	Jasień	7	8	8	8	6	8	+1	0	0	-2	+2
12	Kotlice	3	3	3	3	3	4	0	0	0	0	+1
13	Lipy	3	2	2	1	1	1	-1	0	-1	0	0
14	Lubania	14	12	11	12	12	12	-2	-1	+1	0	0
15	Łagiewniki	12	13	15	17	15	15	+1	+2	+2	-2	0
16	Ługi	4	3	3	3	3	3	-1	0	0	0	0
17	Minostowice	6	5	8	11	9	7	-1	+3	+3	-2	-2
18	Piotrkowice	43	38	40	41	40	39	-5	+2	+1	-1	-1
19	Przededworze	49	49	52	58	64	61	0	+3	+6	+6	-3
20	Sędziejowice	9	9	7	8	9	8	0	-2	+1	+1	-1
21	Suchowola	21	17	25	24	23	22	-4	+8	-1	-1	-1
22	Suliszów	9	9	10	10	9	10	0	+1	0	-1	+1
23	Suskrajowice	3	4	5	3	5	4	+1	+1	-2	+2	-1
24	Szyszczyce	7	6	6	4	4	5	-1	0	-2	0	+1
25	Śladków Duży	14	15	17	19	20	19	+1	+2	+2	+1	-1
26	Śladków Mały	41	46	46	48	44	45	+5	0	+2	-4	+1
27	Zrecze Chałupczańskie	5	5	5	4	4	4	0	0	-1	0	0
28	Zrecze Duże	22	21	20	20	20	20	-1	-1	0	0	0
29	Zrecze Małe	9	8	10	8	9	8	-1	+2	-2	+1	-1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Jeśli chodzi o niski stopień przedsiębiorczości, podstawową informacją statystyczną o problemach gospodarczych jest informacja o rozmieszczeniu przestrzennym lokalizacji podejmowanej działalności gospodarczej. Brak przedsiębiorstw na danym terenie lub ich

zdecydowanie mniejsza ilość może być pośrednią przesłanką dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości.

Tabela 21 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w podziale na obszary

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH (2015)	LICZBA MIESZKAŃCÓW (2015)	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW
	<b>Miasto</b>	<b>392</b>		
1	Obszar I		2.082	
2	Obszar II		1.009	
3	Obszar III		346	
4	Obszar IV		463	
	<b>Tereny wiejskie</b>	<b>357</b>		
5	Borzykowa	13	298	4,36
6	Celiny	23	388	5,93
7	Chomentówek	6	168	3,57
8	Ciecierze	4	85	4,71
9	Grabowiec	13	328	3,96
10	Holendry	3	80	3,06
11	Jasień	8	184	4,35
12	Kotlice	4	174	2,29
13	Lipy	1	132	0,75
14	Lubania	12	271	4,42
15	Łagiewniki	15	559	2,68
16	Ługi	3	234	1,28
17	Minostowice	7	179	3,91
18	Piotrkowice	39	598	6,52
19	Przededworze	61	809	7,54
20	Sędziejowice	8	365	2,19
21	Suchowola	22	544	4,04
22	Suliszów	10	142	7,04
23	Suskrajowice	4	143	2,79
24	Szyszczyce	5	274	1,82
25	Śładków Duży	19	425	4,47
26	Śładków Mały	45	579	7,77
27	Zrecze Chałupczańskie	4	179	2,23
28	Zrecze Duże	20	250	8
29	Zrecze Małe	8	283	2,83

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Można stwierdzić, że żaden z obszarów zidentyfikowanej koncentracji problemów społecznych znajdujących się w mieście nie jest równocześnie obszarem niskiego stopnia przedsiębiorczości w ujęciu czysto ilościowym. Sytuacja w sołectwach prezentuje się pozornie gorzej. Biorąc pod uwagę ale nie można zapominać, że gospodarstwa rolne nie są ujęte powyższą ewidencją jest to w pełni zrozumiałe, ponieważ bodźców rynkowych do prowadzenia działalności gospodarczej jest na tych terenach znacznie mniej.

Pośrednią przesłanką dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości na danym obszarze mogą być w szczególności liczne oferty najmu lokali na działalność gospodarczą nie znajdujące przez długi czas najemców lub po prostu lokale-pustostany pozostające przez

dłuższy czas bez użytkownika. Jedno i drugie zjawisko – szczególnie jeśli współwystępują oba na raz w znacznym nasileniu – to pośrednia przesłanka dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości. Obserwacja w terenie ujawnia, że w szczególności obszar miejski charakteryzuje się ofertami najmu lokali użytkowych, oczekujących na kontrahenta. Popyt jest jednak znacznie mniejszy od podaży. Z zaobserwowanego stanu można wnioskować pośrednio, że obecnie rynek nie reaguje zainteresowaniem na istniejącą podaż lokali użytkowych, a więc stopień przedsiębiorczości w analizowanym obszarze jest zdecydowanie niski (zapewne w reakcji na obiektywnie trudne warunki prowadzenia działalności gospodarczej i słaby popyt). Podobnie przedstawia się sytuacja z nieruchomościami i lokalami które na omawianym obszarze są pustostanami i pozostają nieużytkowane, jednak nie są wystawione do wynajmu, prawdopodobnie ze względu na bardzo zły stan techniczny. Dużą ilość takich obiektów na danym terenie można odczytywać jako brak gotowości rynku do poniesienia nakładów na ich remonty w celu uruchomienia w nich działalności gospodarczej. Jest to więc przesłanka do stwierdzenia ograniczonej atrakcyjności obszaru dla działalności gospodarczej. W gminie Chmielnik nie zaobserwowano żadnych pustostanów. Z kolei problemy słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw może pośrednio potwierdzić informacja statystyczna o wyrejestrowaniach działalności gospodarczej na danym terenie. Pośrednią przesłanką dla stwierdzenia słabej kondycji lokalnych firm mogą być także dane obserwacyjne, takie jak widoczne przesłanki złej kondycji finansowej firm (wyposażenie i reklama o bardzo niskim standardzie, rzucający się w oczy brak inwestowania w rozwój biznesu).

Tabela 22 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. w gminie Chmielnik

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	LICZBA WYREJSTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH
	<b>Miasto</b>	
1	Obszar I	17
2	Obszar II	2
3	Obszar III	0
4	Obszar IV	2
	<b>Sołectwa</b>	
5	Borzykowa	0
6	Celiny	1
7	Chomentówek	0
8	Ciecierze	0
9	Grabowiec	3
10	Holendry	0
11	Jasień	0
12	Kotlice	0
13	Lipy	0
14	Lubania	0
15	Łagiewniki	1



16	Ługi	0
17	Minostowice	1
18	Piotrkowice	3
19	Przededworze	2
20	Sędziejowice	0
21	Suchowola	2
22	Suliszów	0
23	Suskrajowice	2
24	Szyszczyce	0
25	Śladków Duży	2
26	Śladków Mały	2
27	Zrecze Chałupczańskie	0
28	Zrecze Duże	0
29	Zrecze Małe	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

Opisana w tabeli 20 dynamika liczby przedsiębiorstw nie jest tożsama z zaprezentowaną w tabeli 22 liczbą wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych. Największa koncentracja zjawiska wyrejestrowywania działalności w 2015 r. ma miejsce na I obszarze Miasta. Szczególnie na ul. Rynek, Wolności, Wspólnej oraz na Placu Kościuszki. Podobnie sytuacja wyglądała w poprzednich latach. Wydaje się, że to jest jeden z najważniejszych wskaźników złej kondycji przedsiębiorczości na danym terenie.

### 2.3.2 NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

Ustawa wskazuje że wśród negatywnych zjawisk środowiskowych należy w szczególności rozpatrzyć przekroczenie standardów jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. W analizowanym obszarze koncentracji problemów społecznych stwierdzono istniejący problem zanieczyszczenia powietrza. Zgodnie z diagnozą z dokumentu pt.: PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY CHMIELNIK NA LATA 2015 - 2020 określono dwa główne źródła emisji, mające wpływ na stan powietrza na terenie wstępnie określonym jako zdegradowany:

- „*Emisja powierzchniowa (niska)* wynika z powszechności stosowania paliw stałych, szczególnie węgla kamiennego o niskiej jakości, w domowych instalacjach grzewczych, w tym również spalania różnego rodzaju odpadów palnych, np. butelki oraz opakowania plastikowe. Spalanie śmieci powoduje uwalnianie do atmosfery trujących gazów, jest to proceder szczególnie szkodliwy dla lokalnej społeczności. Wzrost średniego stężenia zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powstałych w wyniku emisji powierzchniowej notuje się cyklicznie w okresie zimowym, jest to zjawisko normalne, związane z sezonem grzewczym (wzrasta głównie stężenie dwutlenku siarki i pyłu zawieszzonego). Wyniki badań



monitoringowych wskazują, że emisja niska z palenisk domowych w mniejszych ośrodkach miejskich oraz wiejskich ma ogromny udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jednak jej wpływ uwidacznia się w obszarach charakteryzujących się zwartą, gęstą zabudową. Największą grupę budynków na terenie gminy stanowią budynki mieszkalne jednorodzinne wyposażone w kotłownie, paleniska piecowe pracujące dla potrzeb grzewczych i to one w głównej mierze odpowiadają za niską emisję. Głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel o różnej jakości i różnym stopniu zasiarczenia. Funkcjonujące w tym sektorze urządzenia grzewcze często posiadają niską sprawność. Zanieczyszczenia emitowane są emitorami o wysokości ok. 10 m, co powoduje rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń po najbliższej okolicy - zbyt niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń. Kotłownie domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń z kotłowni lokalnych przez osoby fizyczne nie podlega żadnym ograniczeniom prawnym, organizacyjnym i ekonomicznym.

- *Emisja liniowa (komunikacyjna)* szczególnie skoncentrowana wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzująca się dużą nierównomiernością w ciągu doby. W przypadku zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportu, źródło emisji znajduje się nisko nad ziemią, co powoduje, że substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują na stan czystości szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Powolna, ale systematyczna tendencja wzrostu stężeń zanieczyszczeń komunikacyjnych generowana jest nie tylko wzrostem liczby pojazdów. Na terenie Gminy Chmielnik emisja komunikacyjna szczególnie nasilona jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych: dróg krajowych 73 i 78 oraz drogi wojewódzkiej 765. Na skutek intensywnego ruchu samochodowego stężenie tlenków węgla, tlenków azotu, węglowodorów i pyłu zawieszonego mogą miejscowo w warstwie przy powierzchniowej przekraczać wartości dopuszczalne.”<sup>4</sup>

Poza zanieczyszczeniem powietrza nie ma znaczących przekroczeń standardów środowiskowych oprócz nieznacznego przekroczenia norm hałasu, czego nie sposób uznać za czynnik generujący kryzys. Natomiast problem nagromadzenia szkodliwych odpadów na analizowanym obszarze nie występuje.

---

<sup>4</sup> PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY CHMIELNIK NA LATA 2015 - 2020

W związku z potrzebą poprawy stanu powietrza ważnym zagadnieniem ekologicznym jest konieczność poprawy stanu terenów zielonych na terenie Miasta.

### **2.3.3 NEGATYWNE ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE**

Według ustawy negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne należy przeanalizować w szczególności pod względem niewystarczającego wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej oraz niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

#### **2.3.3.1 NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ LUB JEJ ZŁY STAN**

Obszar, na którym znajduje się osiedle domów jednorodzinnych przy ulicach: Dojazdowej, Słonecznej, Pogodnej, Jasnej oraz kompleks rekreacyjno-sportowy przy ul. Kwiatowej. Ulice na osiedlu są zniszczone, asfalt pozapadany przy studniach kanalizacyjnych, liczne spękania, ubytki. Krawężniki skruszone, połamane. Dwudziestokilkuletnie chodniki wykonane częściowo z płyt betonowych, częściowo z kostki. Chodniki są w bardzo złym stanie, płyty chodnikowe są skruszone, z licznymi uszczerbkami, nierównościami stanowią zagrożenie uszkodzenia kończyn oraz uniemożliwiają poruszanie się wózkami. Latarnie z oprawami sodowymi, ciągle ulegają awariom. Ulica Kwiatowa stanowi bardzo uczęszczany ciąg pieszy, bowiem prowadzi do szkoły podstawowej, gimnazjum, lokalu handlowego „Biedronka” i kompleksu rekreacyjno-sportowego. Przy skrzyżowaniu ulicy Kwiatowej i Szkolnej pozostaje nieutwardzony, niezagospodarowany plac gminny, który można utwardzić i przeznaczyć na parkingi.

Na terenie kompleksu rekreacyjno-sportowego przebudowy wymaga bieżnia z żuźla wokół boiska trawiastego, kort tenisowy z mączki ceglanej, nawierzchnia placu zabaw, która w tej chwili jest z piasku. Na terenie kompleksu można uruchomić siłownię zewnętrzną, która w parku miejskim cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

#### **2.3.3.2 BRAK DOSTĘPU DO PODSTAWOWYCH USŁUG LUB ICH NISKA JAKOŚĆ**

Na analizowanym terenie daje się zaobserwować brak wielu podstawowych usług publicznych, jednak najbardziej wyrazistym przykładem jest deficyt miejsc rekreacji i wypoczynku. Dotyczy

to zarówno braku placów zabaw dla dzieci, ale też urządzonych terenów rekreacyjnych dla dorosłych. Brakuje boisk sportowych dla młodzieży. Brakuje także miejsc spotkań w przestrzeniach publicznych o standardzie zgodnym z uzasadnionymi oczekiwaniami.

W obszarze, na którym znajduje się osiedle domów jednorodzinnych przy ulicach: Dojazdowa, Słoneczna, Pogodna, Jasna oraz kompleks rekreacyjno – sportowy przy ul. Kwiatowej występuje wiele problemów. Ulice na osiedlu są zniszczone, asfalt pozapadany przy studniach kanalizacyjnych, liczne spękania, ubytki. Krawężniki skruszone, połamane. Dwudziestokilkuletnie chodniki wykonane częściowo z płyt betonowych, częściowo z kostki. Chodniki są w bardzo złym stanie, płyty chodnikowe są skruszone, z licznymi uszczerbkami, nierównościami stanowią zagrożenie uszkodzenia kończyn oraz uniemożliwiają poruszanie się wózkami. Latarnie z oprawami sodowymi, ciągle ulegają awariom. Ulica Kwiatowa stanowi bardzo uczęszczany ciąg pieszy, bowiem prowadzi do szkoły podstawowej, gimnazjum, lokalu handlowego „Biedronka” i kompleksu rekreacyjno – sportowego. Przy skrzyżowaniu ulicy Kwiatowej i Szkolnej pozostaje nieutwardzony, niezagospodarowany plac gminny, który można utwardzić i przeznaczyć na parkingi. Na terenie kompleksu rekreacyjno - sportowego przebudowy wymaga bieżnia z żużla wokół boiska trawiastego, kort tenisowy z mączki ceglanej, nawierzchnia placu zabaw, która w tej chwili jest z piasku. Na terenie kompleksu mogłaby powstać np. siłownia zewnętrzna (istniejąca już w parku miejskim cieszy się ogromnym zainteresowaniem). Drugim obszarem problemowym jest boisko sportowe klubu sportowego „Zenit” z zapleczem szatniowo – sanitarnym przy ul. Dygasińskiego. Obszar w bliskim sąsiedztwie centrum miasta, na którym znajduje się pełnowymiarowe boisko trawiaste wraz z trybunami, placami manewrowymi z asfaltu i małym budynkiem szatniowym. Teren ogrodzony, do połowy boiska oświetlony. Dla zachowania terenu w dobrym stanie boisko trawiaste wymaga wykonania odwodnienia ze względu na podmokły teren, wymiany wymaga część ogrodzenia. Place manewrowe i parkingowe pomiędzy boiskiem a budynkiem szatniowym są zdeformowane, z ubytkami, wymagają przebudowy. Największą niedogodnością jest brak budynku szatniowo – sanitarnego. Istniejący mały budynek nie jest ogrzewany, brak zaplecza sanitarnego: sanitariatów, pryszniców dla zawodników klubu sportowego „Zenit” z Chmielnika oraz zawodników przybywających na mecze. Budynek jest w bardzo złym stanie technicznym i wymaga gruntownego remontu oraz rozbudowy w celu dostosowania go do potrzeb zawodników oraz mieszkańców, np. na potrzeby utworzenia siłowni czy sal do ćwiczeń. Boisko sportowe usytuowane jest naprzeciw zrewitalizowanego

w roku 2015 parku miejskiego. Rewitalizacja terenu boiska wraz ze zrewitalizowanym parkiem tworzyłaby zrewitalizowaną całość.

### **2.3.3.3 NIEDOSTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ URBANISTYCZNYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ FUNKCJI**

Sytuacja centrum Chmielnika, w tym zwiększanie się liczby samochodów osobowych powoduje poważne problemy w dostępie do usług społecznych. Tereny wiejskie są praktycznie wolne od takich wyzwań.

### **2.3.3.4 NIEDOBÓR LUB NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH**

Niska jakość terenów publicznych jest jednym z głównych problemów analizowanego obszaru. Poczyniono co prawda solidne kroki celem poprawy sytuacji (np. przebudowa rynku w Chmielniku, renowacja synagogi), niemniej są to pojedyncze działania nie dające przemiany jakościowej. Stan techniczny wspomnianego wcześniej kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Chmielniku i boiska przy ul. Dygasińskiego pozostawia wiele do życzenia.

### **2.3.4 NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE**

Ustawa wskazuje, że wśród negatywnych zjawisk technicznych należy przeanalizować w szczególności stan degradacji technicznej obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz ewentualne niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Przy ul. Mielczarskiego znajduje się zdegradowany wielorodzinny budynek socjalny. Gmina czyni starania w kierunku pozyskania środków unijnych na rozbudowę i modernizację tego budynku w ramach RPO WŚ na lata 2014- 2020 ( złożony wniosek o dofinansowanie).W wyniku przeprowadzonych prac powstałoby 10 lokali socjalnych dla mieszkańców gminy zagrożonych wykluczeniem społecznym. Głównym celem projektu jest poprawa jakości oraz szersze udostępnienie obiektów pomocy i integracji społecznej na terenie Miasta i Gminy Chmielnik poprzez modernizację w/w budynku. Celem planowanej inwestycji jest zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia osób zamieszkujących teren objęty projektem, zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wsparcie mieszkańców gminy najbardziej tego potrzebujących. Realizacja projektu zwiększy również atrakcyjność analizowanego terenu. Projekt będzie realizowany na obszarze zdegradowanym

objętym Programem Rewitalizacji. Projekt ma charakter kompleksowy i długofalowy. Wspólnie z działaniami podejmowanymi w ramach EFS przyczyni się do zmniejszenia liczby osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Oddziaływanie projektu będzie miało zasięg lokalny. Beneficjentami ostatecznymi projektu będą głównie mieszkańcy Miasta i Gminy Chmielnik – osoby najbardziej tego potrzebujące m.in.:

- osoby bezrobotne, korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej,
- osoby bezdomne,
- samotne matki, ojcowie,
- ofiary przemocy,
- osoby małoletnie, niepełnosprawne lub ubezwłasnowolnione oraz osoby sprawujące nad taką osobą opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą.

.

### **3. WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI**



### 3.1 WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z artykuł 9 ust. 1 Ustawy jako obszar zdegradowany może być wyznaczony obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, oraz w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Naniesienie informacji o problemach gospodarczych, ekologicznych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych na zdiagnozowany wcześniej obszar koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wynikają następujące ustalenia i wnioski:

- Ze względu na specyfikę gminy miejsko-wiejskiej problemy gospodarcze rozkładają się zupełnie inaczej na terenach wiejskich i miejskich. Trudno jednoznacznie zdiagnozować problemy gospodarcze na terenach wiejskich (niemniej ich skutki widać np. w bezrobociu), tymczasem w mieście dominują w jego centrum,
- Na terenie całej Gminy nie stwierdza się występowania problemów ekologicznych poza koniecznością poprawy jakości i dostępności terenów zielonych na terenie Miasta,
- Problemy funkcjonalno-przestrzenne występują dotyczą całej Gminy w podobnym stopniu. Dotyczy to głównie dostępności do komunikacji zbiorowej, ścieżek rowerowych, jakości połączeń drogowych itp.,
- Na terenie Gminy nie występują istotne problemy techniczne.

Jak wcześniej wspomniano wybrany sposób podziału terenu Gminy na sołectwa i miasta na cztery obszary jest kompromisem pomiędzy realną możliwością znalezienia danych a efektywnością podziału dla potrzeb diagnozy.

Biorąc pod uwagę przyjętą metodykę podziału terenu Miasta na obszary i wiejskiej części na sołectwa oraz obliczenia korzystające z metody kwartylowej, przy porównywalnym poziomie negatywnych zjawisk innych, niż społeczne wynikający z analizy obszar zdegradowany wyznaczono poprzez oddzielenie medianą w wynikach obliczeń wskazujących koncentrację negatywnych zjawisk społecznych.

Tabela 23 Wyznaczenie mediany stopnia degradacji obszarów

LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	STOPIEŃ DEGRADACJI OBSZARÓW	
1	Obszar I	4,80	
2	Sędziejowice	4,29	
3	Piotrkowice	4,23	
4	Śladków Duży	3,71	MEDIANA
5	Łagiewniki	3,43	
6	Przededworze	3,31	
7	Zrecze Duże	3,26	

Źródło: Obliczenia Remedis SA

## 3.2 WYZNACZENIE GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 10. 1. „Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.”

Art. 10 w paragrafie 2. narzuca ograniczenie liczbowe: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.”

Dla wyznaczenia granic obszaru rewitalizacji posłużono się następującą metodą:

- Ułożono w tabeli dzielnice/sołectwa wg malejącego wskaźnika stopnia degradacji obszarów,
- Policzano narastającą liczbę ludności,
- Wyznaczono obszar rewitalizacji tak, aby nie przekroczyć 30% mieszkańców.



Tabela 24 prezentuje zestawienie zgodne z przyjętą metodą.

Tabela 24 Zestawienie danych dla obszaru zdegradowanego (stan ludności na 31.12.2015 r.)

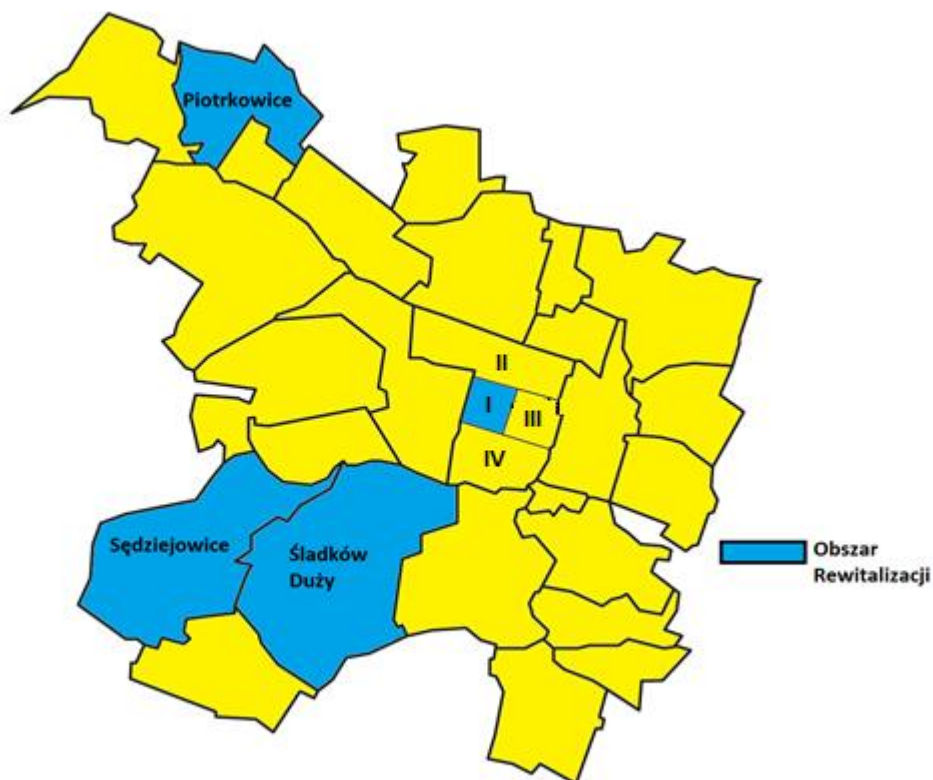
LP.	OBSZAR/SOŁECTWO	STOPIEŃ DEGRADACJI OBSZARÓW	LUDNOŚĆ	LUDNOŚĆ W % LUDNOŚCI GMINY	LUDNOŚĆ W % LUDNOŚCI GMINY NARASTAJĄCO
1	Obszar I	4,80	2.082	17,99%	17,99%
2	Sędziejowice	4,29	365	3,15%	21,15%
3	Piotrkowice	4,23	598	5,17%	26,32%
4	Śladków Duży	3,71	425	3,67%	29,99%
5	Łagiewniki	3,43	559	4,83%	34,82%
6	Przededworze	3,31	809	6,99%	41,81%
7	Zrecze Duże	3,26	250	2,16%	43,97%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Chmielnik

W związku z tym wstępnie wyznaczono obszar rewitalizacji dla obszaru na sołectwa/dzielnice

- Obszar I Miasta Chmielnik,
- Sołectwo Sędziejowice (obszar zamieszkały),
- Sołectwo Piotrkowice (obszar zamieszkały),
- Sołectwo Śladków Duży (obszar zamieszkały).

Obszar ten pokrywa się z wyznaczonym obszarem zdegradowanym. Na rysunku 4 przedstawiono w postaci poglądowej (mapka mają charakter czysto poglądowy. Większość obszaru poszczególnych sołectw nie jest zurbanizowana, dodatkowo graficzna prezentacja podziału na Miasta Chmielnik na obszary jest całkowicie umowna i służy tylko celom prezentacyjnym. Realna, graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji jest przedstawiona na załączonych mapach w skali 1:5.000.



Rysunek 4 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Chmielnik

Zgodnie z wymogami Art. 11. 1. „Wniosek o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zawiera wskazanie granic tych obszarów wykonane na mapie w skali co najmniej 1:5000, sporządzonej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r. poz. 520, z późn. zm.2).”

W załącznikach zamieszczono mapy prezentujące granice obszaru zdegradowanego/rewitalizacji.

### **3.3 PODSTAWOWE NASTĘPSTWA PRAWNE PRZYJĘCIA GRANIC OBSZARU REWITALIZACJI**

Ze względu na istotne zmiany, które wprowadza przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji poniżej wymieniono najistotniejsze.

#### **3.3.1 WYMIAR PODATKU LOKALNEGO**

Zmiana w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych

Art. 5. 1. Rada gminy, w drodze uchwały, określa wysokość stawek podatku od nieruchomości, z tym że stawki nie mogą przekroczyć rocznie:

1) od gruntów:

a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – **0,62 zł**

...

d) niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. poz. 1777), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego - **3 zł od 1 m<sup>2</sup> powierzchni;**"

### **3.3.2 PRAWO BUDOWLANE**

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

Zgodnie z jej ust. 1: „W miejscowym planie rewitalizacji można określić, w odniesieniu do nieruchomości niezabudowanej, że warunkiem realizacji na niej inwestycji głównej jest zobowiązanie się inwestora do budowy na swój koszt i do nieodpłatnego przekazania na rzecz gminy inwestycji uzupełniających w postaci infrastruktury technicznej, społecznej lub lokali mieszkalnych - w zakresie wskazanym w tym planie. Przepisu art. 49 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.) w przypadku realizacji infrastruktury technicznej nie stosuje się”.

W przypadku zatem wskazania w miejscowym planie rewitalizacji, że w odniesieniu do nieruchomości niezabudowanej warunkiem realizacji inwestycji głównej jest zobowiązanie inwestora do wybudowania i nieodpłatnego przekazania na rzecz gminy inwestycji uzupełniającej, inwestor, który ma zrealizować taką inwestycję uzupełniającą zawiera z gminą tzw. umowę urbanistyczną.

Art. 37i ust. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi, że: „Zawarcie umowy urbanistycznej stanowi warunek uzyskania pozwolenia na budowę dla inwestycji głównej lub jej części”.

### **3.3.3 PRAWO PIERWOKUPU**

Art. 11 ust. 5 Ustawy o rewitalizacji stanowi, że:

W uchwale, o której mowa w art. 8, rada gminy może ustanowić:

- 1) na rzecz gminy prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji;
- 2) na obszarze rewitalizacji zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.3)), dla wszystkich albo określonych w tej uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu wymagających tej decyzji, w tym zmian sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, jeżeli stan zagospodarowania obszaru rewitalizacji oraz stopień jego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazują, że nieustanowienie zakazu może doprowadzić do niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu obszaru rewitalizacji, pogłębiających niekorzystne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Art. 11 ust. 6 stanowi, że:

W przypadku gdy w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie uchwały, o której mowa w art. 8, nie weszła w życie uchwała, o której mowa w art. 25, uprawnienia i zakazy, o których mowa w ust. 5, tracą moc.

# SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1 Podział gminy Chmielnik na jednostki pomocnicze (stan na 31.12.2015 r.) .....	10
Tabela 2 Bezrobotni gminy Chmielnik z podziałem na obszary (stan na 31.12.2015 r.).....	17
Tabela 3 Wskaźnik bezrobocia w gminie Chmielnik z podziałem na obszary (stan na 31.12.2015 r.).....	18
Tabela 4 Wskaźnik bezrobocia w mieście Chmielnik z podziałem na ulice (stan na 31.12.2015 r.).....	19
Tabela 5 Długotrwale bezrobotni gminy Chmielnik z podziałem na obszary (stan na 31.12.2015 r.).....	20
Tabela 6 Wskaźnik bezrobocia długotrwałego w mieście Chmielnik z podziałem na dzielnice.	21
Tabela 7 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.....	22
Tabela 8 Osoby korzystające z zasiłków stałych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r. ....	24
Tabela 9 Osoby korzystające z zasiłków okresowych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.....	25
Tabela 10 Osoby korzystające z zasiłków celowych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r. ....	26
Tabela 11 Liczba dzieci korzystających z dożywiania w gminie Chmielnik w 2015 r.....	27
Tabela 12 Strumień świadczeń socjalnych w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r.....	28
Tabela 13 Przepięstwa popełnione w gminie Chmielnik z podziałem na obszary w 2015 r. ...	29
Tabela 14 Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych szkołach w gminie Chmielnik w 2016 r. ....	30
Tabela 15 Wyniki egzaminów gimnazjalnych w gminie Chmielnik w 2015 r. ....	30
Tabela 16 Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej w 2015 r.....	32
Tabela 17 Wynik analizy wskazujące obszar występowania problemów społecznych na terenie .....	34
Tabela 18 Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2015 .....	37
Tabela 19 Podmioty gospodarcze z podziałem na obszary .....	37
Tabela 20 Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w podziale na obszary .....	38

Tabela 21 Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2015 r. w gminie Chmielnik .....	39
Tabela 22 Wyznaczenie mediany stopnia degradacji obszarów .....	48
Tabela 23 Zestawienie danych dla obszaru zdegradowanego (stan ludności na 31.12.2015 r.)	49

Rysunek 1 Rozkład wyskalowanego, zagregowanego wskaźnika bezrobocia w Gminie Chmielnik .....	33
Rysunek 2 Rozkład wyskalowanego, zagregowanego wskaźnika ubóstwa w Gminie Chmielnik .....	34
Rysunek 3 Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych .....	35
Rysunek 4 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Chmielnik .....	50

### **3.1. Załączniki**

1. Mapa pogładowa położenia obszarów zdegradowanych/rewitalizowanych na terenie Gminy Chmielnik
2. Mapa w skali 1:5.000 obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego na terenie Miasta Chmielnik – Obszar I,
3. Mapa w skali 1:5.000 obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego na terenie sołectwa Sędziejowice,
4. Mapa w skali 1:5.000 obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego na terenie sołectwa Piotrkowice,
5. Mapa w skali 1:5.000 obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego na terenie sołectwa Śladków Duży.
6. Płyta CD z mapą obszarów zdegradowanych/rewitalizowanych na terenie Gminy Chmielnik

UWAGA: obszar zdegradowany/rewitalizowany jest zaznaczony błękitnym kolorem.